

Afdeling bestuursrechtspraak
van de Raad van State
Postbus 20019
2500 EA DEN HAAG

Bezoekadres

Dr. Holtroplaan 42 - Eindhoven

Correspondentieadres

Postbus 8727 - 5605 LS Eindhoven

Telefoon 040 2501414

Fax 040 2501450

advocaten@boskampwillems.nl

www.boskampwillems.nl

Tevens per e-mail

Betreft: Peeters – Boxmeer
Uw ref.: 202307369/1/R2
Onze ref.: KAR/52848-b1
E-mail: k.vandenakker@boskampwillems.nl
Doorkiesnr.: 040 – 250 14 90

Eindhoven, 22 december 2023

Geacht college,

In bovenvermelde procedure heb ik namens mijn cliënten, de heer C.A.G. Peeters en mevrouw P.J.M. Peeters-Van Rengs, hoger beroep ingesteld tegen de uitspraak van de rechtbank Oost-Brabant van 17 oktober 2023, met zaaknummer SHE 20/2374 en SHE 21/955 (hierna te noemen “de bestreden uitspraak”). Thans zal ik de gronden van dat hoger beroep aan u uiteenzetten.

T.a.v. de omgevingsvergunning eerste fase

De rechtbank bespreekt in de rechtsoverwegingen 5.1 t/m 5.7 van de bestreden uitspraak de beroepsgronden van cliënten tegen de omgevingsvergunning eerste fase (milieu, revisie). Cliënten kunnen zich uiteraard vinden in het oordeel van de rechtbank dat de aanvraag voor stal 3 moet worden beschouwd als de oprichting van een nieuwe installatie als bedoeld in bijlage A van het Besluit mer en dat om die reden sprake is van een uitbreiding van meer dan 3.000 vleesvarkens en dus van een MER-plicht.

Cliënten houden echter ook vast aan de beroepsgronden die zij in eerste aanleg tegen de omgevingsvergunning eerste fase hebben aangevoerd. Cliënten hebben die beroepsgronden uiteengezet in hun beroepschrift van 27 augustus 2020 en de latere aanvullingen van 27 januari 2021 en 3 februari 2023. De rechtbank heeft die beroepsgronden in rechtsoverweging 5.7 van de bestreden uitspraak naar de mening van cliënten ten onrechte onbesproken gelaten. En dat geldt temeer omdat zowel het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Land van Cuijk als derde-partij in eerste aanleg, Landbouwexploitatiebedrijf Cornelissen B.V. (hierna te noemen “Cornelissen”), hoger beroep hebben ingesteld tegen de bestreden uitspraak.

Vervolgblad: 1
Peeters – Boxmeer

22 december 2023

T.a.v. de omgevingsvergunning tweede fase

Cliënten hebben in beroep in eerste aanleg gesteld dat de omgevingsvergunning tweede fase (bouwen) niet had mogen worden verleend omdat die omgevingsvergunning leidt tot een toename van de gezamenlijke oppervlakte dierenverblijven, hetgeen in strijd is met artikel 3.2.2, sub f, onder 1, van de regels bij het bestemmingsplan “Buitengebied 2018” en/of artikel 2.74 van de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant (IOV). De toename van de gezamenlijke oppervlakte dierenverblijven wordt veroorzaakt door de bouw van de luchtwasser bij stal 3, de bouw (legalisatie) van de wachtruimte tussen de stallen 2 en 3 en de realisatie van twee extra afdelingen voor het houden van varkens in het voorste deel van stal 3. Achtereenvolgens zullen cliënten daar nader op ingaan.

De luchtwasser bij stal 3

De bij de omgevingsvergunning tweede fase vergunde luchtwasser maakt deel uit van stal 3 en heeft een oppervlakte van 185,7 m². De luchtwasser komt in de plaats van twee luchtwassers voor stal 3 van tezamen 35 m², waarvoor op 13 juli 2010 bouwvergunning werd verleend, maar die nooit zijn gebouwd. Per saldo levert dat dus een toename van de oppervlakte dierenverblijf op van $(185,7 - 35) = 150,7$ m².

Het college heeft in eerste aanleg gesteld dat van een toename van de oppervlakte dierenverblijven geen sprake is omdat zij op verzoek van Cornelissen bij besluit van 12 augustus 2020 de bouwvergunning van 2 december 2008 gedeeltelijk heeft ingetrokken, namelijk voor wat betreft de nooit gebouwde luchtwasser met ventilatiekanaal bij stal 2 (aangeduid als bouwwerk E). Per saldo is daardoor de oppervlakte dierenverblijven volgens het college niet toegenomen.

Cliënten hebben hier tegen ingebracht dat gedeeltelijke intrekking van de bouwvergunning van 2 december 2008 niet betekent dat de daardoor verminderde oppervlakte dierenverblijven mag worden gesaldeerd met de toename van de oppervlakte dierenverblijven als gevolg van de aangevraagde luchtwasser van 185,7 m². Ten eerste niet omdat intrekking van de omgevingsvergunning van 2 december 2008 terugwerkende kracht heeft, waardoor die omgevingsvergunning voor de nooit gebouwde luchtwasser met ventilatiekanaal (bouwwerk E) geacht moet worden nooit te hebben bestaan. En ten tweede niet omdat intrekking van de omgevingsvergunning van 2 december 2008 al plaatsvond op 12 augustus 2020 en daarmee een half jaar vóór de verlening van de omgevingsvergunning tweede fase op 10 februari 2021. Ten tijde van die vergunningverlening kon bij de toets aan het bestemmingsplan bouwwerk E dus niet meer aangemerkt worden als een dierenverblijf dat gebouwd mag worden krachtens een vóór de vaststelling van het bestemmingsplan verleende omgevingsvergunning. Die omgevingsvergunning was immers ingetrokken.

Vervolgblad: 2
Peeters – Boxmeer

22 december 2023

De rechtbank overweegt in rechtsoverweging 6.4 van de bestreden uitspraak dat het college de intrekking van de bouwvergunning van 2 december 2008 voor bouwwerk E wel heeft mogen betrekken bij de bepaling van de bestaande oppervlakte aan dierenverblijven. Volgens de rechtbank is voldoende aannemelijk dat de bouwvergunning voor bouwwerk E is ingetrokken met het oog op de aanvraag voor de omgevingsvergunning tweede fase, waarbij de rechtbank in aanmerking neemt dat de bouwvergunning voor bouwwerk E nog niet was ingetrokken ten tijde van de aanvraag voor de omgevingsvergunning tweede fase. En ook overweegt de rechtbank dat de intrekking van de bouwvergunning van 2 december 2008 geen terugwerkende kracht heeft.

Die laatste overweging van de rechtbank is in strijd met de jurisprudentie van uw Afdeling, bijvoorbeeld de ook in eerste aanleg door cliënten genoemde uitspraken ECLI:NL:RVS:2012:BV7255 (r.o. 2.3.1) en ECLI:NL:RVS:2017:1091 (r.o. 3.2). In die uitspraken overwoog uw Afdeling uitdrukkelijk dat de intrekking van een bouwvergunning wel terugwerkende kracht heeft. Een andere uitleg valt ook moeilijk te begrijpen, want als een intrekking van een bouwvergunning geen terugwerkende kracht zou hebben, dan zou zo'n intrekking er niet toe kunnen leiden dat een krachtens die bouwvergunning gebouwd bouwwerk na de intrekking geacht moet worden zonder bouwvergunning te zijn gebouwd. Intrekking van een bouwvergunning van een reeds gebouwd bouwwerk zou dan betekenisloos zijn.

Cliënten zijn voorts van mening dat de rechtbank ten onrechte heeft overwogen dat de intrekking van de bouwvergunning van 2 december 2008 voor bouwwerk E kon worden betrokken bij de bepaling van de bestaande oppervlakte aan dierenverblijven omdat voldoende aannemelijk is dat de intrekking plaatsvond met het oog op de aanvraag voor de omgevingsvergunning tweede fase en die intrekking plaatsvond ná de aanvraag van de omgevingsvergunning tweede fase. Voor de toets aan het bestemmingsplan is namelijk niet het moment van aanvraag van de omgevingsvergunning bepalend, noch het moment waarop de bouwvergunning van 2 december 2008 werd ingetrokken, doch het moment waarop op de aanvraag werd beslist (10 februari 2021). Op dat moment was er geen omgevingsvergunning voor bouwwerk E en kon die omgevingsvergunning ook niet meer geacht worden er ooit te zijn geweest. Evenmin stond er een bouwwerk E, aangezien dat bouwwerk nooit is gebouwd. Daarom kon de bouwvergunning niet worden betrokken bij de bestaande gezamenlijke oppervlakte van de dierenverblijven als bedoeld in artikel 3.2.2, sub f, onder 1, van de bestemmingsplanregels. Cliënten menen dat de rechtbank dat ten onrechte niet heeft onderkend.

Daar komt bij dat de rechtbank er in rechtsoverweging 6.3 van de bestreden uitspraak terecht van uit lijkt te gaan, dat de aanvraag omgevingsvergunning tweede fase niet getoetst moest worden aan artikel 3.2.2, sub f, onder 1, van de

Vervolgblad: 3
Peeters – Boxmeer

22 december 2023

bestemmingsplanregels, maar aan de rechtstreeks werkende regel in artikel 2.74 van de IOV. Die rechtstreeks werkende regel was van toepassing omdat artikel 3.2.2, sub f, van de bestemmingsplanregels niet in overeenstemming was (en is) met artikel 3.52 van de IOV.

Ook Cornelissen zelf was kennelijk van mening dat artikel 2.74 van de IOV van toepassing was. Dat blijkt wel uit het verzoek om (gedeeltelijke) intrekking van de bouwvergunning van 2 december 2008, dat de adviseur van Cornelissen, de heer Derks van Derks Advies, op 25 januari 2020 deed (**productie 2**). De heer Derks geeft daarin aan dat het intrekkingverzoek wordt gedaan ten behoeve van intern staldieren, waarbij met intern staldieren wordt bedoeld *“het groter uitgevoerde “dierenverblijf “ zoals verwoord in de rechtstreeks werkende regels voor de ontwikkeling van de veehouderij uit de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant”*.

Cliënten hebben er in eerste aanleg, in hun brief met aanvullende beroepsgronden van 3 februari 2023, al op gewezen dat de intrekking van de bouwvergunning van 2 december 2008 zeer zeker niet voldoet aan artikel 2.74 van de IOV. Lid 5 van artikel 2.74 bepaalt namelijk dat een te saneren dierenverblijf legaal aanwezig moet zijn en voorafgaand aan 17 maart 2017 drie jaar lang onafgebroken bedrijfsmatig gebruikt moet zijn geweest voor het houden van hokdieren. Aan die voorwaarden voldeed gebouw E hoe dan ook niet, aangezien gebouw E nooit is gebouwd. Ten onrechte is de rechtbank daar volledig aan voorbij gegaan.

De intrekking van de bouwvergunning van 2 december 2008 is dus ten onrechte betrokken bij het bepalen van de bestaande oppervlakte aan dierenverblijven.

De wachtruimte tussen de stallen 2 en 3

Cliënten hebben in eerste aanleg gesteld dat met de aanvraag omgevingsvergunning tweede fase ook vergunning is aangevraagd voor het bouwen van de al wel gerealiseerde maar nooit eerder vergunde wachtruimte tussen de stallen 2 en 3 (een gedeelte van gebouw D) en dat ook om die reden sprake is van een vergroting van de oppervlakte dierenverblijven.

De rechtbank overweegt in rechtsoverweging 7.3 van de bestreden uitspraak allereerst dat de bouw van de wachtruimte niet is aangevraagd en dus geen onderdeel uitmaakt van de omgevingsvergunning tweede fase. Cliënten betwisten dat omdat de wachtruimte wel is ingetekend op de situatieschets in de onderhoek van de bouwtekening bij de aanvraag omgevingsvergunning tweede fase. Maar indien desondanks de wachtruimte inderdaad niet is aangevraagd, is de rechtbank ten onrechte voorbij gegaan aan de stelling van cliënten in hun brief met aanvullende beroepsgronden van 3 februari 2023, namelijk dat de wachtruimte op

Vervolgblad: 4
Peeters – Boxmeer

22 december 2023

grond van artikel 2.7 van de Wabo in dat geval wel had moeten worden meegenomen in de aanvraag omgevingsvergunning tweede fase (bouwen), aangezien de wachtruimte ook wel is meegenomen en vergund in de omgevingsvergunning eerste fase (milieu). Daarbij hebben cliënten gewezen op de uitspraak ECLI:NL:RVS:2020:3012 (r.o. 5.2), waaruit volgt dat de activiteiten bouwen en veranderen van een inrichting onlosmakelijk met elkaar samenhangen.

In plaats van dat te onderkennen heeft de rechtbank in rechtsoverweging 7.3 van de bestreden uitspraak ten onrechte overwogen dat de wachtruimte in 2014 vergunningsvrij en dus legaal is gebouwd, omdat deze voldoet aan de vereisten in artikel 3 van bijlage II bij het Bor. Cliënten betwisten dat. De wachtruimte is een met mestputten onderkelderd gebouw en kan om die reden niet aangemerkt worden als een op de grond staand bijbehorend bouwwerk als bedoeld in artikel 3, onderdeel 1, van bijlage II bij het Bor. En ook overigens bevat dat artikel 3 geen onderdelen op grond waarvan de wachtruimte in 2014 vergunningsvrij zou kunnen zijn gebouwd.

Bovendien overweegt de rechtbank in rechtsoverweging 5.5 van de bestreden uitspraak dat het bedrijf jarenlang heeft gehandeld in strijd met artikel 2.1, eerste lid, onder e, en artikel 2.3 van de Wabo. Dat was ook al zo in 2014. Dus kon ook gelet op het bepaalde in artikel 5, tweede lid, van bijlage II bij het Bor de wachtruimte in dat jaar niet vergunningsvrij worden gebouwd.

Anders dan de rechtbank heeft geoordeeld, is de wachtruimte tussen de stallen 2 en 3 dus niet een legaal gebouwd en tot de bestaande oppervlakte behorende dierenverblijf. En de wachtruimte leidt wel degelijk tot een vergroting van de oppervlakte dierenverblijven, ofwel omdat de wachtruimte in de aanvraag omgevingsvergunning tweede fase is meegenomen, ofwel om dat de wachtruimte in de aanvraag omgevingsvergunning tweede fase had moeten worden meegenomen gelet op het bepaalde in artikel 2.7 van de Wabo.

De twee extra afdelingen in stal 3

Voor deze in 2014 gerealiseerde extra afdelingen in het voorste deel van stal 3 geldt grotendeels hetzelfde als voor de wachtruimte. Indien de extra afdelingen niet reeds zijn meegenomen in de aanvraag omgevingsvergunning tweede fase (bouwen) had dat op grond van artikel 2.7 van de Wabo wel gemoeten, aangezien de twee afdelingen wel zijn meegenomen en vergund in de omgevingsvergunning eerste fase (milieu).

Ook hier overweegt de rechtbank ten onrechte, in rechtsoverweging 9.4 van de bestreden uitspraak, dat geen omgevingsvergunning voor het bouwen nodig is, waarbij de rechtbank kennelijk van mening is dat de twee extra afdelingen in 2014

Vervolgblad: 5
Peeters – Boxmeer

22 december 2023

vergunningsvrij konden worden gebouwd op grond van artikel 3, onderdeel 8, van bijlage II bij het Bor. Cliënten betwisten dat.

Allereerst geldt ook hier weer dat vergunningsvrij bouwen niet mogelijk was, gelet op het bepaalde in artikel 5, tweede lid, van bijlage II bij het Bor. De rechtbank heeft immers vastgesteld dat stal 3 in strijd met artikel 2.1 van de Wabo werd gebruikt.

Daarnaast betwisten cliënten dat met het enkele aanbrengen van tussenmuren onder het voorste deel van stal 3 en het daarbovenop leggen van betonroosters geen sprake was van een verandering van de draagconstructie. Waarom de rechtbank tot die conclusie is gekomen, wordt in de bestreden uitspraak niet toegelicht. Cliënten wijzen echter op de uitspraken van uw Afdeling van 7 december 2016, ECLI:NL:RVS:3277 (r.o. 5.3), en 21 maart 2018, ECLI:NL:RVS:2018:958 (r.o. 3.3). Uit eerstgenoemde uitspraak volgt dat onder het begrip “draagconstructie” in artikel 3, onderdeel 8, van bijlage II bij het Bor niet wordt verstaan de hoofddraagconstructie. Het gaat met andere woorden niet om een dragend gedeelte van de constructie van een bouwwerk, waarvan het bezwijken niet alleen leidt tot instorten van de direct op dat gedeelte rustende bouwdelen, doch ook tot het instorten van andere bouwdelen. Hieruit volgt dat onder de draagconstructie ook vallen die onderdelen van de constructie van een bouwwerk, die alleen het direct daarop rustende gedeelte van het bouwwerken dragen. In de als tweede genoemde uitspraak verwoordt uw Afdeling dat aldus, dat onder de verandering van de draagconstructie moet worden verstaan een verandering van een constructie van een bouwwerk welke constructie het bouwwerk mede draagt. En uit diezelfde uitspraak blijkt dat de constructie die de vloer van een bouwwerk draagt, ook tot de draagconstructie als bedoeld in artikel 3, onderdeel 8, van bijlage II bij het Bor behoort. De vloer zelf wordt in de uitspraak niet als onderdeel van de draagconstructie aangemerkt, maar wel de draagbalken waarop die vloer rust.

Als draagbalken onder een vloer moeten worden aangemerkt als onderdelen van de draagconstructie, dan heeft dat naar de mening van cliënten ook te gelden voor de tussenmuren die zijn geplaatst onder het voorste deel van stal 3 en die mede de daarop geplaatste betonroosters dragen. Het plaatsen van die tussenmuren is dus wel degelijk een verandering van de draagconstructie geweest die ook daarom niet vergunningsvrij was op grond van artikel 3, onderdeel 8, van bijlage II bij het Bor.

Nu voor de realisatie van de twee extra afdelingen in het voorste gedeelte van stal 3 nooit een omgevingsvergunning voor bouwen is verleend, leidt ook die realisatie dus tot een vergroting van de oppervlakte dierenverblijven, ofwel omdat de twee extra afdelingen in de aanvraag omgevingsvergunning tweede fase zijn meegenomen, ofwel om dat twee extra afdelingen in de aanvraag

Vervolgblad: 6
Peeters – Boxmeer

22 december 2023

omgevingsvergunning tweede fase hadden moeten worden meegenomen gelet op het bepaalde in artikel 2.7 van de Wabo.

Conclusie

De rechtbank heeft de omgevingsvergunning eerste en tweede fase terecht vernietigd vanwege het ontbreken van een MER. Maar de rechtbank heeft ten onrechte de beroepsgronden van cliënten tegen de omgevingsvergunning eerste fase onbesproken gelaten en voorts ten onrechte de beroepsgronden van cliënten tegen de omgevingsvergunning tweede fase afgewezen.

Hoogachtend,

F.K. van den Akker

bijlage: 1

Productie 2

Gemeente Boxmeer
t.a.v. afdelingen vergunningen
Postbus 450
5830 AL BOXMEER

Datum: 25 januari 2020
Betreft: gedeeltelijk intrekking bouwvergunning

Geacht college,

Op 2 december 2008 heeft u aan Landbouwexploitatiebedrijf Cornelissen B.V., bedrijfsvoerende aan de Hoekstraat 14 te Rijkevoort een bouwvergunning verleend voor het realiseren van twee luchtventilatiekanalen en bijbehorende luchtwassers ten oosten van stal 1 en ten westen van stal 2.

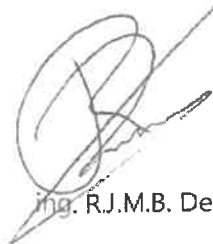
Ik wil namens familie Cornelissen de luchtwasser ten westen van stal 2 met een gedeelte van het luchtkanaal intrekken ten behoeven van het intern staldieren van de in omvang groter gebouwde gecombineerde luchtwasser voor stal 3. Met intern staldieren wordt bedoeld het groter uitgevoerde "dierenverblijf" zoals verwoord in de rechtstreeks werkende regels voor de ontwikkeling van de veehouderij uit de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant.

In de bijlage bij deze brief is dit gevisualiseerd. Het ventilatiekanaal met luchtwasser van stal 2 "E" heeft samen met betonfundering "C" en luchtwassers "B" bij stal 3 in de bestaande situatie een omvang van 320 m². De gecombineerde luchtwasser voor stal 3 heeft in de beoogde situatie waarvoor nu een omgevingsvergunning onderdeel bouwen is ingediend op 13 augustus 2019 heeft een omvang van 185,7 m².

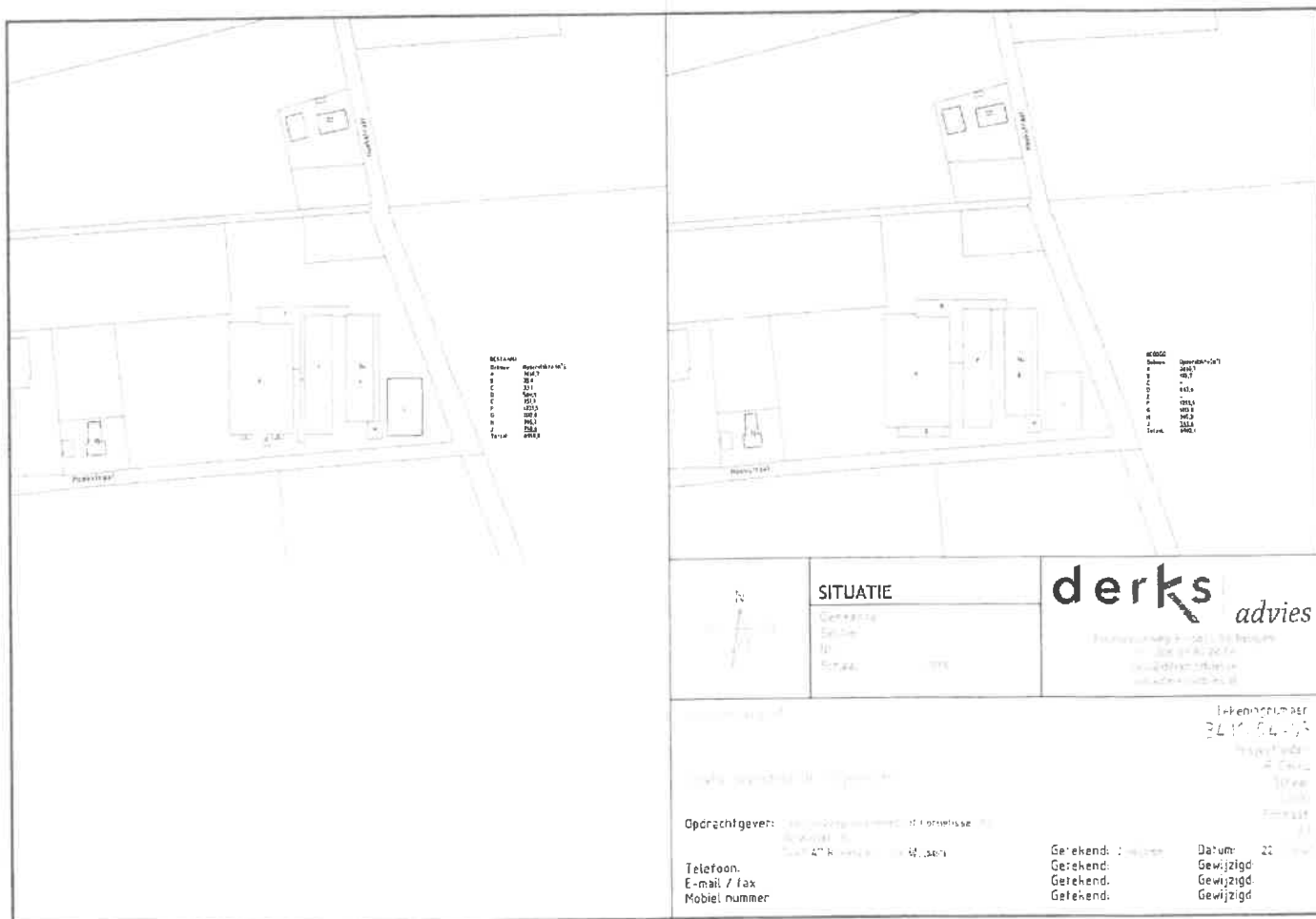
Ik verzoek u derhalve concreet het zuidelijke deel van het ventilatiekanaal bij stal 2 met kenmerk "E" in te trekken ten behoeve van interne stalderingsruimtes voor de groter gebouwde gecombineerde luchtwasser "B" bij stal 3 in de beoogde situatie.

Ik ga ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Mocht u nog vragen hebben, dan kunt u contact met mij opnemen met bovenstaande contactgegevens.

Met vriendelijke groet,

ing. R.J.M.B. Derks

SITUATIE

Gemeente
Gemeente
Gemeente
Gemeente

derks advies

Adviesbureau voor de bouw
en de omgeving
van de bouw

1-keuringnummer
3411-04-11

1-keuringnummer
3411-04-11

Opdrachtgever: Gemeente van de gemeente
Gemeente van de gemeente
Gemeente van de gemeente
Gemeente van de gemeente

Gerekend: 1-keuring
Gerekend: 1-keuring
Gerekend: 1-keuring
Gerekend: 1-keuring

Datum: 22-11-11
Gewijzigd: 22-11-11
Gewijzigd: 22-11-11
Gewijzigd: 22-11-11